

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИНЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ КЪМ 30 СЕПТЕМВРИ 2020 ГОДИНА

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ИКОНОМИЧЕСКАТА ГРУПА

Този консолидиран финансов отчет включва годишен финансов отчет на “СВ. СВ. КОНСТАНТИН И ЕЛЕНА ХОЛДИНГ” АД, както и годишните финансовите отчети на всички дъщерни дружества, в които “СВЕТИ СВЕТИ КОНСТАНТИН И ЕЛЕНА ХОЛДИНГ” АД упражнява контрол, а именно Азалия I ЕАД, Астера I ЕАД, Български голф съсайъти ЕООД, Тиона ЕООД, Консорциум Марина Балчик АД, Шабла Голф Ваклино АД, Карачи ЕАД, Аква ерия ООД, Сий Фортрес ЕАД и Сий санд ЕООД – заедно по-нататък в този отчет наричани Групата.

Предприятието майка СВ.СВ.КОНСТАНТИН И ЕЛЕНА ХОЛДИНГ е регистрирано в Република България по фирмено дело № 7291 по описа на Варненски Окръжен съд през 1991 година.

За пререгистрацията на дружеството в Търговския регистър е издадено Удостоверение № 200803060954568 от 06.03.2008 година на Агенция по вписванията при Министерство на правосъдието: Идентификация: ЕИК 813194292, Седалище и адрес на управление: град Варна, к.к. Свети Свети Константин и Елена, административна сграда

Към 30 септември, дъщерните предприятия, страните в които са регистрирани и процента на собственост в тези предприятия са както следва:

1. Предприятия	Страна	Процент участие 30.09.2020	Процент участие 31.12.2019
Азалия I ЕАД	България	100	100
Астера I ЕАД	България	100	100
Български голф съсайъти ЕООД	България	100	100
Тиона ЕООД	България	100	100
Консорциум Марина-Балчик АД	България	65	65
Шабла Голф-Ваклино АД	България	65	65
Карачи ЕАД	България	100	100
Аква Ерия ООД	България	100	100
Сий Фортрес ЕАД	България	100	100
Сий Санд ЕООД	България	100	100

Датата на придобиване на дъщерните предприятия е както следва:

Азалия I ЕАД – учредено на 01.09.2003 година

Астера I ЕАД – учредено на 25.05.2004 година

Български Голф Съсайъти ЕООД – учредено на 31.07.2003 година

Тиона ЕООД – придобито на 01.08.2005 година

Карачи ЕАД – учредено на 17.11.2014 година

Консорциум Марина-Балчик АД – придобити 60% на 02.06.2006 година и 5% на 31.10.2007 година

Шабла Голф-Ваклино АД – учредено на 26.08.2009 година от Български Голф Съсайъти ЕООД, като акционер, притежаващ 65% от акциите и Община Шабла като акционер, притежаващ 35% от акциите

Аква Ерия ООД (променено наименование - старо Амбулатория-Медицински център за специализирана медицинска помощ - Аква Медика ООД) - придобит контрол на 12.10.2017 година, чрез покупка на 50% от дяловете от дъщерното дружество Азалия I ЕАД

Сий Фортрес ЕАД – учредено на 22.03.2018 година

Сий Санд ЕООД – учредено на 30.10.2019 година

1.1. Предмет на дейност

Предметът на дейност на Групата през отчетния период включва основно:

- туристическа дейност - хотелиерство, ресторантьорство
- отдаване под наем на собствени активи / туристически и търговски обекти /
- предоставяне на инфраструктурата на к. к. Свети Свети Константин и Елена
- експлоатация на морски плажове
- изграждане на инвестиционни проекти
- управление, строителство, модернизиране, разширяване и експлоатация на яхтено пристанище Балчик
- изграждане на голф игрища и яхтени пристанища на територията на Община Шабла

1.2. Собственост и управление

Предприятието майка **СВ. СВ. КОНСТАНТИН И ЕЛЕНА ХОЛДИНГ** е акционерно дружество съгласно Търговския закон и публично дружество съгласно Закона за публично предлагане на ценни книжа.

Разпределението на акционерния капитал е както следва:

Акционери	30.09.2020 година		31.12.2019 година	
	Брой акции с право на глас	Относителен дял в проценти	Брой акции с право на глас	Относителен дял в проценти
Холдинг Варна АД	1 222 326	53%	1 222 326	53%
УПФ „ЦКБ-Сила”	116 135	5%	116 135	5%
Други юридически лица	942 711	41%	942 479	41%
Други физически лица	28 389	1%	28 621	1%
Общо	2 309 561	100%	2 309 561	100%

Лица, натоварени с общо управление

Надзорен съвет

- Златимир Бориславов Жечев - председател
- Драган Ангелов Драганов - зам. председател
- Красимир Стефанов Ботушаров - член

Одитен комитет

- Галина Тодорова Дончева
- Милчо Петков Близнаков
- Елена Илиева Пенева

Дружеството се управлява от Управителен съвет в състав:

- Милчо Петков Близнаков - председател
- Ивелина Кънчева Шабан - изпълнителен член
- Елена Косева Косева - изпълнителен член

Дружеството се представлява от Елена Косева Косева и Ивелина Кънчева Шабан, заедно в качеството им на изпълнителни директори.

Предприятието - майка е част от икономическа група и неговото крайно предприятие майка е **ХОЛДИНГ ВАРНА АД**, което е с двустепенна система на управление в следния състав:

Надзорен съвет:

Мартин Нейчев Стоянов
Драган Ангелов Драганов
Калин Георгиев Желев

Управителен съвет:

Ивелина Кънчева Шабан
Милчо Петков Близнаков
Златимир Бориславов Жечев

Настоящият финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет на 16.11.2020 година.

1.3. Брой на служителите

Към 30.09.2020 година средно списъчният брой на служителите на компанията – майка и нейните дъщерни предприятия възлиза на 324 работници и служители (за 2019 година – 436 бр.)

1.4. Основни показатели на стопанската среда

Основни показатели на стопанската среда, които оказват влияние върху дейността на дружеството, за периода 2017 – 2019 година са представени в таблицата по –долу:

Показател	2017	2018	2019
БВП по текущи цени в млн. лева ¹	105463	109695	85527*
Реален растеж на БВП	3.5%	3,1%	3.7%*
Инфлация в края на годината	2,08%	2,7%	1,7%*
Валутен курс на щатския долар в края на годината	1,63	1,71	1,74

2. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА

2.1. База за изготвяне на финансовия отчет

Консолидираният финансов отчет на **СВ. СВ. КОНСТАНТИН И ЕЛЕНА ХОЛДИНГ АД** е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансово отчитане (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансово отчитане и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на бившия Постоянен комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2019 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз. Отчетната рамка „МСФО, приети от ЕС“ по същество е определената национална счетоводна база „Международни счетоводни стандарти“ (МСС), приета със Закона за счетоводството и дефинирана в т. 8 от Допълнителните разпоредби на този закон.

¹ Източник: НСИ, БНБ.

* Данните за 2019 са до 30.09.2019

Финансовият отчет е изготвен в съответствие със счетоводния модел, основан на възстановимата историческа стойност, като за инвестиционните имоти е възприет модела на справедливата стойност. Групата води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема като негова отчетна валута за представяне. Данните в отчета и приложенията към него са представени в хиляди лева (BGN,000), освен ако не е посочено друго.

Текущ отчетен период – от 01 януари 2020 до 30 септември 2020 година.

Предходен отчетен период – от 01 януари 2019 година до 31 декември 2019 година.

Групата е възприела да изготвя и представя един Консолидиран отчет за всеобхватния доход.

2.2. Консолидация

Консолидираният годишен финансов отчет включва финансовият отчет на компанията - майка и финансовите отчети на нейните дъщерни предприятия, които са обединени „ред по ред” на база сходни позиции по активи, пасиви, собствен капитал, приходи и разходи, като взаимните разчети и пера са елиминирани.

Дъщерни предприятия

Дъщерните предприятия, са онези дружества, в които компанията майка притежава директно или индиректно над 50% от капитала с право на глас и/или упражнява контрол. При определяне наличието на контрол се взема предвид и ефекта от потенциални права на глас, които се упражняват към настоящия момент или са в процес на прехвърляне. Списъкът на дъщерните дружества е представен в Приложение 1.

Дъщерните фирми са консолидирани от датата, на която ефективно е започнало упражняването на контрол. Консолидацията се преустановява от датата на продажба или загуба на ефективен контрол върху дъщерното предприятие.

При отчитане на придобиването на дъщерни предприятия се използва метода на покупката. Разходите за придобиване представляват заплатената парична сума или сума на паричните еквиваленти, или справедливата стойност – към датата на размяната или на друг начин на възмездяване, предоставено от предприятието – майка в замяна на контрола върху нетните активи на придобитото предприятие. Положителна репутация има в случаите, когато разходите за придобиване са по-високи от справедливата цена на нетните активи на придобитото дъщерно дружество. Всяко превишение на цената на придобиване над дела на придобиващия в нетната справедлива стойност на разграничимите активи, пасиви и условни задължения към датата на придобиване представлява положителната репутация и се признава като актив. Положителната репутация се оценява първоначално по цена на придобиване, която представлява превишението на цената на придобиване над дела на придобиващия в нетната справедлива стойност на разграничимите активи, пасиви и условни задължения.

След първоначално признаване репутацията, придобита в бизнескомбинация, се оценява по цена на придобиване минус натрупаните загуби от обезценка.

Репутацията, придобита в бизнескомбинация, не се амортизира. Вместо това, веднъж годишно или по-често се извършва проверка на репутацията за обезценка, ако събития или промени в обстоятелствата дават индикации, че тя може да е обезценена.

Ако делът на придобиващия в нетната справедлива стойност на разграничимите активи, пасиви и условни задължения, надвишава цената на придобиване на бизнескомбинацията се преразглежда идентификацията и оценката на разграничимите активи, пасиви и условни задължения на придобивания и оценката на цената на придобиване на комбинацията и всяко превишение оставащо след това преразглеждане се признава незабавно в печалбата или загубата.

Всички вътрешно-групови сделки, разчети и нереализирани печалби и загуби, свързани с вътрешно-групови операции са елиминирани. Където е необходимо, счетоводната политика на дъщерните предприятия е променена за осигуряване на еднаквост с политиката, възприета от Групата.

Асоциирани предприятия

Това са дружества, в което инвеститорът (конкретно - дружеството-майка) упражнява значително влияние, но което не представлява нито дъщерно дружество, нито съвместно дружество на инвеститора.

Значително влияние е правото на участие при вземането на решения, свързани с финансовата и оперативната политика на предприятието, в което е инвестирано, но не е контрол или съвместен контрол върху тази политика. Обичайно то е налице при: а) притежаване, пряко или косвено от страна на инвеститора на дялове (акции) от 20% до 50 % от капитала на дружеството, в което е инвестирано (вкл. по силата на споразумение между акционери) и, б) в допълнение, инвеститорът има представителство в управляващия орган на дружеството, в което е инвестирано и/или участва в процеса на вземане на решенията по отношение на политиката и стратегията на дружеството, в което е инвестирано, и/или са налице съществени операции между инвеститора и дружеството, в което е инвестирано.

Асоциираното дружество се включва в консолидирания финансов отчет на Групата, като се прилага метода на собствения капитал - от датата, на която е придобито значително влияние от инвеститора (конкретно – дружеството - майка) и спира да се включва чрез този метод или от датата, когато дружеството се трансформира в дъщерно, или от датата, на която се приема, че значителното влияние е прехвърлено от инвеститора на трети лица.

В отчета за всеобхватния доход на Групата се признава дялът на Групата в печалбата или загубата на асоциираното предприятие след придобиването, а дялът на Групата в движението на резервите на асоциираното предприятие се признава в резервите на Групата. Кумулативното движение след придобиването се коригира чрез намаление/увеличение на стойността на инвестицията. В случай, че участието на Групата в загубата на асоциираното дружество е равно или надхвърля размера на инвестицията на Групата в дружеството, заедно със съществуващи дългосрочни, необезпечени вземания от асоциираното предприятие, то тогава Групата не признава допълнителни загуби, освен в случаите когато Групата е поела задължение да извърши или е извършила плащания от името на асоциираното предприятие.

Нереализираните печалби от сделки между Групата и асоциираните ѝ дружества се елиминират до размера на участието на Групата в асоциираното дружество. Нереализираните загуби също се елиминират освен ако стопанската операция не дава основание за обезценката на прехвърлените активи. Където е необходимо, счетоводната политика на асоциирани предприятия е променена в съответствие с възприетата от Групата политика.

Сделки с неконтролиращо участие

Промени в участието на компанията-майка в собствеността на дъщерно предприятие, които не водят до загуба на контрол, се отчитат като операции със собствения капитал (т.е. операции със собствениците в качеството им на собственици). При такива обстоятелства, балансовите суми на контролиращите и неконтролиращи участия се коригират, за да се отразят промените в относителните им участия в дъщерното предприятие. Всяка разлика между сумата, с която се коригират неконтролиращите участия, както и справедливата стойност на платеното или получено възнаграждение, се признава директно в собствения капитал и се отнася към собствениците на компанията-майка.

Продажба на част от инвестиция в дъщерно предприятие, която води до загуба на контрол – остатъчното участие се преоценява по справедлива стойност. Разликата между справедливата стойност и балансовата стойност е печалба или загуба от продажбата.

Продажба на дъщерни дружества

При продажба или друга форма на загуба (трансфер) на контрол върху дъщерно дружество:

- Отписват се активите и пасивите (вкл. ако има принадлежаща репутация) на дъщерното дружество по балансова стойност към датата на загубата на контрол;
- Отписва се неконтролиращото участие в това дъщерно дружество по балансова стойност в консолидирания отчет за финансовото състояние към датата на загубата на контрола, вкл. всички компоненти на друг всеобхватен доход, свързани с тях;
- Признава се полученото възнаграждение по справедлива стойност от сделката, събитието или операцията, довела до загубата на контрол;
- Рекласифицират се към “печалби или загуби за годината”, или се трансферират директно към натрупани печалби всички компоненти на собствения капитал, представляващи нереализирани доходи или загуби – съгласно изискванията на съответните МСФО, под чиито правила попадат тези компоненти на собствения капитал;
- Признава се всяка резултатна разлика като “печалба или загуба от освобождаване (продажба) на дъщерно дружество” в консолидирания отчет за всеобхватния доход, принадлежаща на дружеството-майка.
- Останалите за държане дялове, формиращи инвестиции в асоциирани дружества или инвестиции на разположение и за продажба се оценяват първоначално по справедлива стойност към датата на продажбата и в последствие се оценяват по реда на приетата от Групата счетоводна политика.

2.3. Принцип-предположение за действащо предприятие

Принципът-предположение за действащо предприятие е фундаментален принцип при изготвянето на финансовите отчети. Съгласно принципа-предположение за действащо предприятие, Групата обикновено се разглежда като продължаваща дейността си в обозримо бъдеще без намерение или необходимост от ликвидация, преустановяване на стопанската дейност или търсене на защита от кредиторите, вследствие на съществуващи закони или други нормативни разпоредби. Съответно, активите и пасивите се отчитат на база възможността на Групата да реализира активите и да уреди пасивите си в нормалния ход на бизнеса. При оценката за това дали принципа-предположение за действащо предприятие е уместен, ръководството взема предвид цялата налична информация за обозримото бъдеще, която обхваща поне, но не се ограничава само до, дванадесетте месеца от края на отчетния период.

Финансовият отчет е изготвен на принципа-предположение за действащо предприятие, който предполага, че Групата ще продължи дейността си в обозримото бъдеще. Групата има история на печеливша дейност и свободен достъп до финансови ресурси. Във връзка с оценката на ръководството, която обхваща, но не се ограничава до период от 24 месеца след края на отчетния период, че Групата ще продължи дейността си в обозримото бъдеще са и следните обстоятелства:

- сключени са дългосрочни договори за наем на хотели;
- сключени са договори с туроператори за сезон 2020 г.;
- осигурено финансиране за успешно реализиране на инвестиционна програма.

2.4. Сравнителни данни

Групата представя сравнителна информация във финансовите си отчети за една предходна година. Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират и преизчисляват, за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущия период. Групата изготвя и представя като компонент на пълния комплект на финансовите отчети и отчет за финансовото състояние към началото на най-ранния сравнителен период, когато:

- се прилага счетоводна политика със задна дата, прави преизчисление със задна дата на статии в своите финансови отчети или когато прекласифицира статии в своите финансови отчети; и
- прилагането със задна дата, преизчислението или прекласифицирането оказва съществено влияние върху информацията в отчета за финансовото състояние към началото на предходния период.

2.5. Отчетна валута

Функционалната валута и отчетната валута на представяне във финансовия отчет на Групата е българският лев. От 1 юли 1997 г. левът е фиксиран в съответствие със Закона за БНБ към германската марка в съотношение BGN 1:DEM 1, а с въвеждането на еврото като официална валута на Европейския съюз – с еврото в съотношение BGN 1.95583:EUR 1.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута, като се прилага заключителният обменен курс на БНБ към 31 декември.

Немонетарните отчетни обекти в отчета за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута, като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс. Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на търговски сделки в чуждестранна валута или отчитането на търговски сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в печалбата или загубата в момента на възникването им, като се представят към “други доходи от дейността”. Курсовите разлики от валутни заеми или други финансови операции се включват във финансовите приходи и разходи.

2.6. Приблизителни счетоводни оценки

Изготвянето на финансов отчет по Международните стандарти за финансово отчитане, изисква ръководството да направи някои приблизителни счетоводни оценки и предположения, които се отнасят до докладваните активи и пасиви, оповестените условни активи и пасиви, както и до признатите разходи и приходи за периода. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към края на отчетния период, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях.

Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност

Обезценка на имоти, машини и съоръжения

Към края на всеки отчетен период ръководството организира преглед за обезценка на имоти, машини и съоръжения. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната преносна стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на имотите, машините и съоръжения е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за всеобхватния доход, освен ако за дадения актив не е формиран преоценен резерв. Тогава обезценката се третира като намаление на този резерв, освен ако тя не надхвърля неговия размер и надвишението се включва като разход в отчета за всеобхватния доход.

Ръководството е направило преглед за обезценка със съдействието на експертни технически лица на тези активи. В резултат на този преглед ръководството е преценило, че не са налице условия за обезценка. (Приложение 4)

Обезценка на репутация

В края на всеки отчетен период Ръководството на Групата извършва годишен тест за обезценка на признатите в консолидирания отчет за финансовото състояние репутации по придобиването на дъщерните дружества. За целта е прието, че всяко отделно дружество се явява в качеството на “обект генериращ парични потоци”.

Тестовите и преценките на ръководството на Групата за обезценка на признатите репутации са направени през призмата на неговите прогнози и намерения относно бъдещите икономическите изгоди, които Групата очаква да получи от дъщерното дружество, вкл. чрез използването на неговите активи, генерираните и очакваните от него обеми приходи, клиентска структура, очакванията за бъдещи продажби и реструктуриране на дейността и пр.

На базата на оценка на възстановимата стойност на инвестициите е установено, че отчетната им стойност не превишава възстановимата стойност и не са налице условия за обезценка на признатата репутация за дъщерните дружества.

Обезценка на вземания

На всяка отчетна дата Групата оценява и определя очакваните кредитни загуби на търговските и други вземания като се взема предвид цялата разумна и аргументирана информация, включително и за бъдещи периоди. При оценката си Групата отчита промяната в риска от настъпване на неизпълнение през очаквания срок на финансовия инструмент и се базира в значителна степен на прогнози, приблизителна оценка и преценка за макроикономическите условия, икономическия сектор и географския регион, от значение за всеки контрагент, в допълнение към минал опит и специфични, оперативни и други индивидуални характеристики.

Задължения по планове за дефинирани доходи

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани изчисления на лицензиран актюер. Направена е приблизителна оценка, базирана на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор. (Приложение 17).

Справедлива стойност на инвестиционни имоти

Оценката на справедливата стойност на инвестиционните имоти се извършва обичайно с професионалното съдействие на независими лицензирани оценители. Приложените оценъчни методи и подходи са оповестени в Приложение 35.

2.7. Дефиниции и оценка на елементите на Консолидирания отчета за финансовото състояние и Консолидирания отчет за всеобхватния доход

2.7.1. Имоти, машини и съоръжения

Имоти, машини и съоръжения са представени във финансовите отчети по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка, като за придобитите до 01.01.2002 година, във връзка с прилагане на МСФО за първи път, тя е модифицирана до справедливата им стойност към тази дата, определена и приета за заместител (аналог) на цената на придобиване (себестойност).

Първоначално придобиване

При първоначалното придобиване, имотите, машините и съоръженията се оценяват по себестойност (цена на придобиване), която включва покупната цена, митническите такси и всички други преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановими данъци и други.

Групата е определила стойностен праг от 700 лева, под който придобитите активи, независимо че притежават характеристики на имоти, машини и съоръжения, се отчитат като текущ разход.

Последващо оценяване

За последваща оценка на имотите, машините и съоръженията Групата прилага модела на цената на придобиване съгласно МСС 16 – цена на придобиване, минус натрупаната амортизация и натрупани загуби от обезценка.

Последващи разходи

Извършените последващи разходи, свързани с имоти, машини и съоръжения, които имат характер на подмяна на определени компоненти, възлови части и детайли, или на подобрения и реконструкция, се капитализират към стойността на съответния актив. Неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от стойността на актива и се признава като текущ разход.

Амортизация

Амортизацията се начислява в отчета за всеобхватния доход на база линейния метод за очаквания срок на полезен живот на имоти, машини и съоръжения. Земята не се амортизира. Очаквания полезен живот е както следва:

Групи активи	2020	2019
Сгради и конструкции	от 16 до 100 години	от 16 до 100 години
Машини, съоръжения, оборудване	от 2 до 50 години	от 2 до 50 години
Транспортни и плавателни средства	от 4 до 10 години	от 4 до 10 години
Стопански инвентар и други	от 2 до 15 години	от 2 до 15 години

Полезният живот на имоти, машини и съоръжения се преразглежда в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо очаквания бъдещ срок на използване същият се коригира. Корекцията се третира като промяна в приблизителната оценка и е в сила перспективно, от датата на извършване на промяната.

В началото на отчетния период Ръководството е извършило преглед на полезния живот на имоти, машини и съоръжения. В резултат на този преглед диапазона на полезния живот на определени класове активи е разширен, във връзка с характера и спецификата на новопридобити активи, за да се постигне по - точно съответствие между икономическите изгоди от използването им и очакваната полезност.

Разходи по заеми

Разходите по заеми, които могат пряко да се припишат на придобиването, строителството или производството на актив, отговарящ на условията на МСС 23, се капитализират в стойността на актива като част от неговата стойност. Другите разходи по заеми се признават като разход в периода, за който се отнасят. През отчетния период са капитализирани 26 хил. лв разходи по заеми. (2019 г. – 178 хил. лв.)

2.7.2. Нематериални активи

Нематериалните активи, придобити от Групата се представят по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загуба от обезценка.

Групата е определила стойностен праг от 150 лева, под който придобитите активи, независимо че притежават характеристики на нематериални активи се отчитат като текущ разход.

Ръководството оценява дали полезният живот на нематериален актив е ограничен или неограничен и ако е ограничен оценява продължителността на единиците, съставляващи този полезен живот. Даден нематериален актив се разглежда като имащ неограничен полезен живот, когато на базата на анализ на съответните фактори, не съществува предвидимо ограничение за периода, през който се очаква активът да генерира нетни парични потоци за Групата.

Амортизируемата сума на нематериален актив с ограничен полезен живот се разпределя на систематична база за периода на неговия полезен живот, прилага се линеен метод на амортизация и полезният живот по групи активи е както следва:

Групи активи	2020	2019
Програмни продукти	2 години	2 години
Оперативни права, съобразно срока на правното ограничение за ползване	от 10 до 35 години	от 10 до 35 години
Други	от 2 до 18 години	от 2 до 18 години

Дъщерното дружество Консорциум Марина Балчик АД е страна по концесионен договор, съгласно който е оператор по публично частна концесионна услуга. Задълженията на оператора са по предоставяне на пристанищни услуги, както и услуги по изграждане и модернизация на пристанището и прилежащата му инфраструктура. Разходите по изграждане и реконструкция се капитализират, а полезният живот на активите се определя в зависимост от инвестиционната програма на дружеството и срока на концесионния договор. Срокът на договора е до 2041 година.

Нематериален актив с неограничен полезен живот не се амортизира. В съответствие с МСС 36, Групата в края на отчетния период тества за обезценка нематериален актив с неограничен полезен живот чрез сравняването на неговата възстановима стойност с отчетната му стойност и когато съществува индикация, че нематериалният актив може да е обезценен се отчита загуба от обезценка.

Активи с неограничен полезен живот са притежаваните от предприятието майка търговски марки, посочени в Приложение 3 в състава на други активи с отчетна стойност 4 хил. лв. Класифицирани са като активи с неограничен полезен живот, тъй като Групата възнамерява да подновява търговските марки непрекъснато срещу минимални разходи и очаква те да генерират нетни входящи парични потоци за неопределен срок.

2.7.3. Инвестиционни имоти

Инвестиционни имоти са тези имоти, които дългосрочно се държат от Групата за доходи от наеми и/или заради увеличение на стойността на капитала. Те са представени в отчета за финансовото състояние по тяхната справедлива стойност. Печалбите или загубите от промените в справедливата стойност на инвестиционните имоти се признават в отчета за всеобхватния доход към “други доходи”, нетно за периода, през който са възникнали.

Инвестиционните имоти се отписват когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от състава на “инвестиционните

имоти” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и отчетната стойност на актива към датата на продажбата.

Трансфери от и към “инвестиционни имоти” се прави, когато има промяна в употребата на даден имот. В случай на прехвърляне от “инвестиционни имоти” към “имоти за използване в собствената дейност” активът се завежда в новата си група по намерена историческа цена, която представлява справедливата му стойност към датата на прехвърлянето. Обратно, когато от “имоти за използване в собствената дейност” има прехвърляне към “инвестиционни имоти”, активът се оценява по справедливата му стойност към датата на прехвърлянето, като разликата до отчетната стойност преди прехвърлянето се третира и представя като компонент “преоценъчен резерв” на собствения капитал.

2.7.4. Материални запаси

Материалните запаси се представят по по-ниската стойност от отчетната им стойност и нетната им реализируема стойност. Нетната реализируема стойност е очакваната продажна цена в нормална бизнес среда, намалена със стойността на разходите за довършителни дейности и разходи по продажбата. Тя се определя на база проучвания на пазара и експертна оценка.

Изписването на материалите и стоките е по метода на средно претеглената цена, а цената им на придобиване включва разходи за придобиване и разходи, направени във връзка с доставянето им до определено местоположение и подготовката им за употреба.

Изписването на готовата продукция – апартаменти е по конкретно определена цена (себестойност).

2.7.5 Нетекущи активи държани за продажба

Като нетекущ актив държан за продажба се представят имоти на групата, в резултат на ангажимент на ръководството с план за неговата продажба. Съгласно МСФО 5 оценката на инвестицията, класифицирана като държана за продажба е определена на по-ниската от балансова ѝ стойност и справедливата стойност, намалена с разходите за продажбата.

2.7.6. Финансови инструменти

Признаване, оценяване и отписване

Групата признава финансов актив или финансов пасив във финансовия си отчет, само когато Групата става страна по договорните клаузи на съответния финансов инструмент.

При първоначалното признаване Групата оценява финансовите активи (с изключение на търговските вземания, които нямат съществен компонент на финансиране, определен в съответствие с МСФО 15) и финансовите пасиви по тяхната справедлива стойност. Справедливата стойност на даден финансов актив/пасив при първоначалното му признаване обикновено е договорната цена. Договорната цена за финансови активи/пасиви освен финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, включва разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването/издаването на финансовия инструмент. Разходите по сделката направени при придобиването на финансов актив и издаването на финансов пасив, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата се отчитат незабавно като разход.

Ако справедливата стойност при първоначалното признаване се различава от цената на сделката, Групата отчита счетоводно този инструмент към тази дата по следния начин:

а) по справедлива стойност на база доказана котирана цена на активен пазар за идентичен актив или пасив (т.е. входяща информация на ниво 1), или на базата на техника за оценяване, която използва само данни от наблюдаеми пазари. Групата признава разликата между справедливата стойност при първоначалното признаване и цената на сделката като печалба или загуба;

б) във всички останали случаи — по справедлива стойност, коригирана, за да се отсрочи разликата между справедливата стойност при първоначалното признаване и цената на сделката. След първоначалното признаване предприятието признава тази отсрочена разлика като печалба или загуба само до степента, в която тя произтича от промяната в даден фактор (включително времето), който пазарните участници биха взели под внимание при определянето на цената на актива или пасива.

При първоначалното признаване Групата оценява търговските вземания, които нямат съществен компонент на финансиране (определен в съответствие с МСФО 15), по съответната им цена на сделката (както е определено в МСФО 15).

Покупка или продажба на финансови активи се признава чрез използването на счетоводно отчитане на база датата на сделката - датата, на която дружеството е поело ангажимент да закупи съответните финансови активи. Финансовите активи се отписват от отчета за финансовото състояние на Групата, когато правата за получаване на парични средства от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и Групата е прехвърлила съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице). Ако Групата продължава да държи съществената част от рисковете и ползите, асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то продължава да признава актива в отчета за финансовото си състояние, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

При отписването на финансов актив в неговата цялост разликата между балансовата стойност към датата на отписването и полученото възнаграждение се признава в печалбата или загубата.

Финансовите пасиви (или част от финансовия пасив) се отписват от отчета за финансовото състояние, когато те са погасени — т.е. когато задължението, е изпълнено, е анулирано или срокът му е изтекъл.

Класификация и последваща оценка

Финансови активи

Класификацията на финансовите активи се извършва към датата на първоначалното им признаване в отчета за финансовото състояние.

Групата класифицира финансовите активи като оценявани впоследствие по амортизирана стойност и финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход на базата на следните две условия:

- а) бизнес модела за управление на финансовите активи на Групата; и
- б) характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност

Тази категория включва търговски и други вземания, предоставени заеми, парични средства и срочни депозити, инвестиции, държани до падеж и други дългови инструменти, за които са изпълнени следните две условия:

- а) финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци; и
- б) съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата

Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата включват дългови и капиталови ценни книги, които Групата държи с цел реализиране на краткосрочна печалба от покупко-продажбата им в рамките на кратък период от време. Тези инвестиции са определени като финансови активи, държани за търгуване и се оценяват задължително по справедлива стойност през печалбата или загубата в съответствие с МСФО 9. Нетните печалби (загуби) от тези финансови активи включват печалбите и загубите, произтичащи от продажбата или промяната в справедливата стойност на финансовите активи.

Справедливата стойност на финансовите инструменти се основава на пазарни или дилърски котировки. Актуална (наблюдаема) пазарна информация е обикновено налична за листвани капиталови и дългови книжа. Този факт допълнително редуцира необходимостта от специфични допускания и преценки от страна на Ръководството и намалява несигурността при определяне на справедливите стойности на финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Обезценка

На всяка отчетна дата Групата оценява и определя очакваните кредитни загуби за всеки вид финансов актив или експозиция. Целта на възприетите подходи за обезценка е да бъдат признати очакваните кредитни загуби за целия срок на всички финансови инструменти, чийто кредитен риск се е увеличил значително след първоначалното признаване — независимо дали са оценени индивидуално или колективно — като се взема предвид цялата разумна и аргументирана информация, включително и за бъдещи периоди. При оценката си Групата отчита промяната в риска от настъпване на неизпълнение през очаквания срок на финансовия инструмент, а не промяната в размера на очакваните кредитни загуби. За да направи тази оценка, Групата сравнява риска от настъпване на неизпълнение по финансовия инструмент към отчетната дата и към датата на първоначалното признаване.

Модифицирани финансови активи

Ако договорните парични потоци на финансов актив са били предоговорени или модифицирани и финансовият актив не е отписан, Групата оценява дали е настъпило значително увеличение на кредитния риск на финансовия инструмент като съпоставя:

- а) риска от настъпване на неизпълнение към отчетната дата (въз основа на модифицираните договорни условия); и
- б) риска от настъпване на неизпълнение към датата на първоначалното признаване (въз основа на първоначалните, немодифицирани договорни условия).

За оценка и измерване на очакваните кредитни загуби Групата прилага общ (трестепенен) подход, базиран на метода „вероятност от неизпълнение“, като на всяка отчетна дата след първоначалното признаване Групата оценява към кой етап се отнася финансовият актив, които е предмет на проверка за обезценка в зависимост от степента на влошаване на кредитното качество на финансовия инструмент. Етапът и заложените в него критерии, количествени и качествени показатели определят съответните изисквания за обезценка.

Етап 1	Етап 2	Етап 3
Включва финансово стабилни финансови активи, които се очаква да бъдат обслужвани съгласно техните договорни условия и за които няма признаци за увеличен кредитен риск. Обезценка се формира на базата на очакваните загуби за следващите 12 месеца, а не за целия срок на заема.	Включва финансови активи, чиито кредитен риск се е увеличил значително след първоначалното им признаване, но няма обективно доказателство за обезценка. Преминаването към Етап 2 е предизвикано от относителната промяна в кредитния риск, а не от абсолютния кредитен риск към датата на отчитане. Обезценка се формира на базата на очакваните загуби за целия срок на заема.	Включва финансови активи, чиито кредитен риск се е увеличил значително след първоначалното им признаване и има обективно доказателство за обезценка. Обезценка се формира на базата на очакваните загуби за целия срок на заема.

Оценяване на очаквани кредитни загуби

Групата оценява очакваните кредитни загуби по финансов инструмент така, че да бъде взета предвид:

- сумата, определена безпристрастно и претеглена на базата на вероятността чрез оценяване на обхвата на възможните резултати;
- стойността на парите във времето; и
- разумната и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия към отчетната дата, за минали събития, текущи условия и прогнозираните бъдещи икономически условия.

Опростен подход за търговски вземания, активи по договори с клиенти и лизингови вземания

За вземания по продажби, вземания по лизинг и активи по договори с клиенти Групата прилага опростен подход, базиран на „очакван процент на неизпълнение“ за целия срок на инструмента, чрез използване на матрица на провизиите за приблизително определяне на очакваните кредитни загуби на финансовите активи.

Моделът за матрично провизиране включва:

- групиране на клиентите и контрагентите на Групата по сходни бизнес и други характеристики и кредитен риск;
- провизионна матрица, основана на исторически наблюдавани проценти на неизпълнение и неплащане по времеви диапазони на просрочие, коригирани с допълнителни предположения и приблизителни оценки, ориентирани към възможни промени в тези проценти, базирани на макроикономически или специфични фактори.

Коректив за загуби

Балансовата стойност на актива се намалява чрез използването на корективна сметка за отчитане на очакваните кредитни загуби, а стойността на загубата се отразява в текущите разходи.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват заеми (кредити), задължения към доставчици и други контрагенти. Първоначално те се признават в баланса по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва. Елементите, класифицирани като търговски и други задължения обикновено не се оценяват отново, тъй като задълженията са известени с висока степен на сигурност и уреждането е краткосрочно.

Лихви, дивиденди, загуби и печалби

Лихви, дивиденди, загуби и печалби, свързани с финансов инструмент или компонент, който е финансов пасив, се признават като приходи или разходи в печалбата или загубата. Разпределенията за притежателите на инструменти на собствения капитал се признават директно в собствения капитал.

Разходите по операцията за капиталова сделка се отразяват счетоводно като намаление на собствения капитал.

Класификацията на финансов инструмент като финансов пасив или инструмент на собствения капитал определя дали лихвите, дивидентите, загубите и печалбите, свързани с този инструмент, се признават като приходи или разходи в печалбата или загубата или като промени в собствения капитал. Разходите при издаването или придобиването на свои инструменти на собствения капитал се отчитат в капитал, например при капиталова сделка разходите по сделката се отчитат счетоводно като намаление на собствения капитал.

Дивидентите се признават в печалбата или загубата само когато: а) правото на Групата да получи плащане на дивидент е установено; б) има вероятност Групата да получи икономически ползи, свързани с дивидента; и в) размерът на дивидента може да бъде надеждно оценен.

2.7.7. Парични средства и еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти се състоят от парични наличности в каса, парични наличности в банкови сметки и краткосрочните депозити в банки, чийто оригинален матуритет е до 3 месеца. За целите на изготвянето на Отчета за паричните потоци:

- Парични постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС
- Лихвите по получени инвестиционни кредити се включват като плащания за финансова дейност, лихвите свързани с кредити, обслужващи текущата дейност се включват в оперативна дейност.
- Краткосрочно блокираните средства се третираат като парични средства и парични еквиваленти.
- Плащанията за дивиденди се включват като плащания за финансова дейност.

2.7.8. Лизинг

Даден договор се определя като лизингов, когато е изпълнено условието, този договор да предоставя на клиента правото за контрол на ползване на даден актив за определен период срещу възнаграждение. Правото за контрол за периода на ползване се определя, когато са налице и са спазени едновременно следните две условия:

- Правото да се получат по същество всички икономически изгоди от използването на актива, и
- Правото да се определя начина на използването на актива. Решенията за това как да се ползва актива са свързани с вида, времето, място и степента на неговата експлоатация.

Лизинговият период се определя като период, който включва неотменяемия по договор период на лизинга заедно с периодите, по отношение на които съществува опция за удължаване на лизинговия договор, ако е достатъчно

сигурно, че лизингополучателят ще упражни тази опция; както и периодите, по отношение на които съществува опция за прекратяване на лизинговия договор, ако е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни тази опция.

Лизингополучател

Първоначално признаване и оценяване

Лизингополучателят признава “актив с право на ползване” и задължение за лизинг на датата на стартиране на всеки лизинг, т.е. когато той е на разположение за използване. Изключение от това правило са краткосрочни лизингови договори или договори за лизинг на активи на ниска стойност. При първоначалното оценяване “активът с право на ползване” се отчита първоначално по цена на придобиване, която включва: сумата на първоначалната оценка на задължението за лизинг; всички плащания към и преди датата на стартиране на лизинга минус суми за предоставени стимули; всички първоначални преки разходи; и провизията за разходи свързани с демонтиране и преместване на актива.

Съответно, пасивът “задължение за лизинг” се признава първоначално по сегашната стойност на всички лизингови плащания неплатени към този момент, дисконтирана с лихвения процент заложен в договора или с диференциалния лихвен процент по привлечен капитал на наемателя.

Последващо оценяване

При последващото оценяване на “актив с право на ползване” се прилага модела „цена на придобиване“, намалена с натрупана амортизация и начислени обезценки. Ако собствеността на актива ще се прехвърли в края на периода и цената на придобиване отчита тази опция – амортизацията на активът следва да се базира на цялостния полезен живот на актива, в противен случай – за по-краткия от двата, от периода на полезния живот или лизинговия период.

Лизингодател

Финансов лизинг

Първоначално признаване и оценяване

На датата на стартиране на лизинга се признава финансов актив, вземане, в размер на нетна инвестиция в лизинга. Първоначално оценката на нетната инвестиция включва: всички преки разходи свързани с лизинга; сегашна стойност на лизинговите плащания; и сегашна стойност на всяка гарантирана остатъчна сума, полагаща се на лизингодателя,

Последващо отчитане

Последващо лизингодателят признава финансов приход в текущата печалба или загуба за периода на финансовия лизинг, който се определя като се прилага постоянен процент на възвръщаемост на нетната му инвестиция. Лизинговите плащания за периода на лизинга се отчитат срещу намаление на главницата и начисления за вземането по лизинг за лихва.

Оперативен лизинг

Лизингодателят продължава да отчита отдадения под оперативен лизинг актив в неговия отчет за финансовото състояние, като признава в текущите си разходи неговата амортизация. Амортизационната политика за наетите

активи е последователна с обичайната политика на лизингодателя за подобни активи, освен ако са налице специални условия в лизинговия договор.

Първоначалните преки разходи, възникнали при договарянето и организирането на лизинга се капитализират към стойността на актива и се признават като разход за срока на договора на същата база, както и приходите. Приходът от лизинг се признава на линейна база за периода на лизинговия договор (дори ако той не се получава на такава база), освен ако друга систематична база не е по-представителна за ползите, произтичащи от наестия на лизинг актив.

2.7.9. Обезценка

Стойността на активите на Групата се анализира периодично към края на всеки отчетен период, за да се прецени дали съществува индикация за обезценка. В случай, че съществуват такива признаци, се прави приблизителна оценка за възстановимата стойност на актива. Загуба от обезценка се признава винаги, когато текущата стойност на актива или на група активи, генериращи приходи, част от които е той, превишава възстановимата му стойност. Загуба от обезценка се отчита в печалбата или загубата и/или в друг всеобхватен доход.

2.7.10. Провизии

Провизии се признават в отчета за финансовото състояние, когато Групата е поела юридическо или конструктивно задължение в резултат на минало събитие, и има вероятност да се реализира негативен паричен поток, за да се погаси задължението. Ако задължението има материален ефект, провизията се определя като очаквания бъдещ паричен поток се дисконтира със ставка преди данъци, която отразява текущата пазарна оценка на парите във времето и там където е подходящо, специфичния за задължението риск.

2.7.11. Задължения към персонала по трудовото и социално законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в Групата се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на действащото осигурително законодателство.

Основно задължение на работодателя е да извършва задължително осигуряване на наестия персонал за фонд "Пенсии", допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд "Общо заболяване и майчинство" (ОЗМ), фонд "Безработица", фонд "Трудова злополука и професионална болест" (ТЗПБ) и здравно осигуряване.

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават конкретно със Закона за бюджета на ДОО за съответната година и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съотношение, което се променя ежегодно и е определено с в чл. 6, ал. 3 от Кодекса социално осигуряване (КСО).

Към Групата няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Осигурителните и пенсионни схеми, прилагани от Групата в качеството и на работодател, се основават на българското законодателство и са планове с дефинирани вноски. При тези планове работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд "Пенсии", фонд "ОЗМ", фонд "Безработица", фонд "ТЗПБ", както и в универсални и професионални пенсионни фондове – на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заетите от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогично са задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда (КТ), работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор обезщетения за:

- неспазено предизвестие – брутно трудово възнаграждение за един месец;
- поради закриване на предприятието или на част от него, съкращаване в щата, намаляване на обема на работа и спиране на работа за повече от 15 дни – работника или служителя може да получи обезщетение в размер на brutното му трудово възнаграждение до 6 месеца по преценка на работодателя (съгл. Чл.222 ал.1 от КТ);
- при прекратяване на трудовия договор поради болест – не по-малко от brutното трудово месечно възнаграждение, увеличено с 50% за срок от два месеца;
- при пенсиониране – от 2 до 6 brutни месечни работни заплати според трудовия стаж в дружеството;
- за неизползван платен годишен отпуск – обезщетение за съответните години за времето, което се признава за трудов стаж.

След изплащането на посочените обезщетения за работодателя не произтичат други задължения към работниците и служителите.

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки, (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналът е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удъръжки) в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от Групата вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

В края на всеки отчетен период Групата прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка в недисконтиран размер на разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Съгласно Кодекса на труда Групата е задължена да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 brutни месечни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват планове с дефинирани доходи.

За целта се прилага кредитния метод на прогнозните единици. Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност в края на всеки отчетен период, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, коригирана с изменението в стойността им, признато в печалби и загуби, респективно в друг всеобхватен доход.

Групата признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в отчета за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.7.12. Приходи

Приходите се признават на база принципа за начисляване и до степен, до която задължението за изпълнение е удовлетворено.

Приходи от договори с клиенти

Приходите от договори с клиенти се признават, когато контролът върху стоката или услугата се прехвърли на клиент. Контролът се определя като способност да се ръководи/направлява използването на стоката или услугата и да се получат по същество всички останали ползи от тях. Контролът включва и способността за предотвратяване на това други предприятия да ръководят използването на актива и получаването на ползи от него.

При влизането в сила на договора Групата оценява стоките или услугите, обещани по договора с клиент, и определя като задължение за изпълнение всяко обещание да прехвърли на клиента или: а) стока или услуга (или набор от стоки или услуги), която е отделна; или б) поредица от отделни стоки или услуги, които по същество са еднакви и имат същия модел на прехвърляне на клиента.

Приходите се признават при уреждане на задължението за изпълнение според степента на прехвърлянето на контрола по метода „към определен момент във времето“, когато се прехвърля контролът върху стоките или услугите на клиента в конкретно определен момент и по метода „в течение на времето“ по начин, отразяващ извършената от предприятието работа по договора.

Приходите се признават в течение на времето, при условие, че е изпълнен един от следните критерии:

- а) клиентът едновременно получава и консумира ползите, получени от дейността на Групата в хода на изпълнение на договора.
- б) в резултат от дейността на Групата се създава или подобрява актив, който клиентът контролира в хода на създаването или подобряването на актива.
- в) в резултат от дейността на Групата не се създава актив с алтернативна употреба за Групата и Групата разполага с обвързващо право да получи плащане за извършената към съответната дата дейност.

Приходи от продажба на пакетни туристически услуги

Групата предоставя основно пакетни туристически услуги, включващи настаняване(нощувки и хранене) на туристи в собствен хотелски комплекс на база „all inclusive“, които определя като едно задължение за изпълнение. Дружеството продава услугите си в комбинация с допълнителни услуги, като информационен коктейл, достъп до спортни съоръжения и др. Ръководството е оценило, че тези допълнителни услуги не са разграничими сами по себе си и в контекста на договора и не представляват отделно задължение за изпълнение. Приходите от продажба на пакетни туристически услуги се признават по метода „в течение на времето“ тъй като клиентът получава и консумира ползите едновременно с изпълнението на услугите от страна на дружеството. Приходите се признават в размер на фиксирана сума към съответната дата в размер на възнаграждението, което дружеството има право да получи и съответстващо на извършената дейност от него към тази дата.

Приходи от други продажби, съпътстващи туристическата дейност

Като продажби, съпътстващи туристическата дейност Групата определя ресторантьорски продажби на хранителни продукти и напитки, паркинг услуги, спортно-анимационни и водноатракционни услуги, балнеоложки и спа услуги и др. Основната част от другите продажби представляват продажби на напитки, хранителни продукти и кухненска продукция и продажба на балнеоложки и спа услуги за които е възприет следния подход на отчитане:

Приходи от продажби на продукция и стоки

Групата продава основно напитки, хранителни стоки и кухненска продукция чрез ресторантьорската си дейност. Оценено е, че признаването на приходите от продажба на продукцията и стоките ще става по метода „в точно определен *времеви момент*“, когато контролът върху продукцията/стоката се прехвърли към клиента. Това обичайно става с предаването на продукцията/стоката на клиента на уговорено място.

Приходи от продажби на балнеоложки и спа услуги

Приходите от продажба на услугите се признават по метода „в течение на времето“ тъй като клиентът получава и консумира ползите едновременно с изпълнението на услугите. Приходите се признават в размер на фиксирана сума към съответната дата в размер на възнаграждението, което Групата има право да получи и съответстващо на извършената дейност от него към тази дата.

Приходи от продажба на други услуги

Приходите от продажби на услуги по поддръжка на инфраструктура, поддръжка на жилищни комплекси, абонаментни технически и административни услуги, рекламни услуги и др. подобни услуги с рутинен и периодичен характер се признават по метода „в течение на времето“ тъй като клиентът получава и консумира ползите едновременно с изпълнението на услугите от страна на Групата. Приходите се признават в размер на фиксирана сума към съответната дата в размер на възнаграждението, което Групата има право да получи и съответстващо на извършената дейност от Групата към тази дата

Приходи от продажби на строителна продукция

Групата продава основно готова строителна продукция - апартаменти, чието изграждане е приключило в предходни отчетни периоди и дружеството не възнамерява да извършва бъдещи строителни дейности. Приходите от продажба на апартаментите се признават по метода „в точно определен *времеви момент*“, когато всички съществени рискове и ползи, произтичащи от тяхната собственост преминават в купувача.

Наемни приходи от инвестиционни имоти и предоставяне на морски плажове за експлоатация от подизпълнители

Групата отчита приходи от предоставени под наем инвестиционни имоти и приходи от предоставяне на морски плажове за експлоатация от подизпълнители. Приходите се признават „в течение на период от време“ на линейна база в размер на фиксирана сума към съответната дата.

Променливо възнаграждение и промени в цената на сделката

Променливото възнаграждение се включва в цената на сделката само доколкото е много вероятно, че няма да настъпи съществена корекция в размер на признатите кумулативно приходи. Групата няма практика да предоставя ценови отстъпки, бонуси и др. подобни.

След влизането в сила на договора цената на сделката може да се променя по различни причини, включително разрешаването на събития, свързани с несигурност, или други промени в обстоятелствата, които променят размера на възнаграждението, на което Групата очаква да има право в замяна на обещаните стоки или услуги. Групата разпределя всички последващи промени в цената на сделката към задълженията за изпълнение по договора, на

същата основа както при влизането в сила на договора. Следователно Групата не преразпределя цената на сделката, за да отрази промените в единичните продажни цени, настъпили след влизането в сила на договора. Сумите, разпределени към удовлетворено задължение за изпълнение, се признават като приходи или като намаляване на прихода в периода, през който цената на сделката се променя.

Плащания по договори с клиенти

Плащанията по договори с клиенти обичайно са дължими към датата или близка до нея дата на удовлетворяване на задълженията за изпълнение и признаване на приходите.

Групата обичайно получава аванси от клиенти, които нямат значителен компонент на финансиране. Получените аванси по договори с клиенти се представят в отчета за финансовото състояние и/или в приложението към него в „пасиви по договори с клиенти”.

Оповестяване

Задълженията за изпълнение по договори с клиенти, по които Групата е страна имат обичайно първоначален очакван срок на изпълнение до една година. Приходите се признават в размер на фиксирана сума към съответната дата в размер на възнаграждението, което Групата има право да получи и съответстващо на извършената дейност от него към тази дата. Във връзка с това, Групата прилага практически целесъобразната мярка, съдържаща се в параграф 121 от МСФО 15 и не оповестява информация за оставащите задължения за изпълнение.

2.7.13 Разходи

Оперативни разходи

Разходите се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост.

Финансови разходи

Финансовите разходи включват начисления за лихви по заеми, загуби от операции в чуждестранна валута, други банкови такси и комисионни.

2.7.14 Корпоративен данък

Корпоративен данък върху печалбата за годината включва текущ и отсрочен данък. Съгласно българското законодателство Групата дължи данък върху печалбата при ставка 10%.

Текущ данък е сумата на данъка, който трябва да се плати върху облагаемата печалба за периода, въз основа на ефективната данъчна ставка към края на отчетния период.

Отсрочени данъци се начисляват като се използва балансов метод на задълженията (балансовия пасивен метод), който позволява да се отчитат временни разлики между текущата стойност на активите и пасивите за целите на счетоводното отчитане и за данъчни цели.

Сумата на отсрочените данъци е базирана на очаквания начин за реализация на активите и пасивите. Активите и пасивите по отсрочени данъци се оценяват по данъчни ставки, които се очаква да бъдат в сила за периода, когато активът се реализира или пасивът се уреди, съгласно данъчните закони, действащи към края на отчетния период.

Отсрочен данъчен актив се признава само тогава, когато могат да се получат данъчни ползи срещу, които актива може да се оползотвори.

Отсрочените данъчни активи се намаляват до размера на тези, за които бъдещата изгода вече не е вероятно да бъде реализирана.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени директно в собствения капитал или друга позиция в отчета за финансовото състояние, също се отчитат директно към съответния капиталов компонент или позиция.

2.7.15 Акционерен капитал и резерви

Дружеството майка Свети Свети Константин и Елена Холдинг АД е акционерно дружество и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на акционерен капитал, който да служи като обезпечение на кредиторите на дружеството за изпълнение на техните вземания към него. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност.

Съгласно изискванията на Търговския закон и Устава, дружеството - майка е длъжно да формира фонд Резервен, като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя, докато средствата във фонда достигнат една десета част от капитала или по-голяма част, предвидена в Устава
- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв)
- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Съгласно чл.28 от Устава, дружеството - майка образува фонд Резервен, като Общото събрание на акционерите определя максималния му размер спрямо капитала, при спазване разпоредбите на Търговския закон. Източниците на фонда и предназначението на средствата се определят от действащото законодателство.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в Устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на капитала.

Всички резерви и елементи на собствения капитал са оповестени в Приложение 13.

2.7.16 Основна нетна печалба на акция

Основната нетна печалба на една акция е изчислен на база на нетната печалба за периода, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции и среднопретегления брой на държаните обикновени акции през отчетния период.

Среднопретегленият брой акции представлява броят на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива през периода, умножен по средно-времевия фактор. Този фактор изразява броя на дните, през които конкретните акции са били държани, спрямо общия брой на дните през периода.

Нетна печалба на акции с намалена стойност не се изчисляват, тъй като няма издадени потенциални акции с намалена стойност.

2.7.17. Оперативни сегменти

Групата идентифицира своите отчетни сегменти и оповестява информация по сегменти в съответствие с организационната и отчетна структура, използвана от ръководството. Оперативните сегменти са компоненти на бизнеса, които се оценяват редовно от членовете на ръководството, вземащи оперативни решения - като се използва финансова и оперативна информация, изготвена конкретно за сегмента, за целите на текущото наблюдение и оценяване на резултатите от дейността (изпълнението) и разпределението на ресурсите на Групата.

Оперативните сегменти на Групата текущо се наблюдават и направляват поотделно, като всеки оперативен сегмент представлява отделна бизнес област, която предлага различни услуги и продукти и е носител на различни бизнес ползи и рискове. Оперативните сегменти на Групата включват бизнес областите по отделни основни видове дейности – строителство на жилищни сгради, туризъм и свързани дейности, наемни и други подобни услуги, предоставяне на пристанищни услуги и други дейности, включващи обслужване на инфраструктура и жилищни комплекси, технически и административни услуги и др.

Информация по оперативни сегменти

Групата използва един измерител – брутен марж (печалба) при оценяването на резултатите в оперативните сегменти и за разпределянето на ресурси между тях. Тя се определя като разлика между сегментните приходи и сегментните разходи, пряко съотнесими към съответния сегмент.

Сегментните активи, пасиви, респ. приходи, разходи и резултати включват тези, които са и могат да бъдат директно относими към съответния сегмент, както и такива, които могат да бъдат разпределени на разумна база. Капиталовите разходи (инвестиции) по бизнес сегменти са отграничени разходи, извършени през периода за придобиване или изграждане на секторни нетекущи активи, които се очаква да бъдат използвани през повече от един период.

Резултатите от дейности, които се считат за случайни спрямо основните типове операции (дейности) на Групата, както и неразпределяемите приходи, разходи, пасиви и активи, се отчитат отделно в позиция „обща на ниво Група“. Тези суми по принцип включват: други доходи от дейността, освен ако не произтичат от дейността на конкретен сегмент, административни разходи, лихвени приходи и разходи, реализирани и нереализирани печалби и загуби от сделки с валута и инвестиции, търговски и други вземания, търговски задължения и получени заеми, разчети по данъци, производствено и административно оборудване с общо предназначение и др.

2.7.18 Концесионни договори

От 01.01.2019 година Групата придобива концесионни права, предоставени по силата на договори с Министерството на туризма от 09.08.2018 година за експлоатация на четири морски плажа и принадлежностите им (прилежаща акватория, преместваеми обекти и необходимата за тях техническа инфраструктура) на територията на к.к. Св. Св. Константин и Елена. Договорите са със срок на действие 15 години. За всяка година от срока на концесията Групата дължи концесионна такса, определяна ежегодно по реда на Методика, приета с Постановление № 9 на Министерски съвет от 19 януари 2015 год. За всяка година за срока на концесията Групата застрахова принадлежностите към морските плажове в своя полза и за собствена сметка. За изпълнение на задълженията си по договорите, тя има задължение да предостави и поддържа неотменяеми и безусловни банкови гаранции за всяка година от срока на концесията.

3. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Оперативни права BGN'000	Софтуер BGN'000	Други BGN'000	В процес на придобиване BGN'000	Общо BGN'000
2019 година					
Отчетна стойност					
Салдо към 1 януари 2019	4 422	118	158	39	4 737
Постъпили в периода	16	12	13	18	59
Трансфер		7	3	(10)	
Излезли през периода	(3 667)				(3 667)
Салдо към 31 декември 2019	771	137	174	47	1 129

Амортизация

Салдо към 1 януари 2019	3 804	88	97		3 989
Начислена за периода	89	23	15		127
Отписана за периода	(3 667)				(3 667)
Салдо към 31 декември 2019	226	111	112		449

Преносна стойност

на 1 януари 2019 година	618	30	61	39	748
на 31 декември 2019 година	545	26	62	47	680

2020 година

Отчетна стойност

Салдо към 1 януари 2020	771	137	174	47	1 129
Постъпили в периода	4			25	29
Салдо към 30 септември 2020	775	137	174	72	1 158

Амортизация

Салдо към 1 януари 2020	226	111	112		449
Начислена за периода	20	15	14		49
Салдо към 30 септември 2020	246	126	126		498

Преносна стойност

на 1 януари 2020 година	545	26	62	47	680
Салдо към 30 септември 2020	529	11	48	72	660

Оперативните права включват:

- Концесионни права, придобити по концесионен договор с Община Балчик от 5.09.2006 година от дъщерното дружество Консорциум Марина-Балчик АД, включващи права върху инфраструктура, изградена от дружеството в изпълнение на концесионния договор (пристанищни понтони и прилежащи към тях обекти), които съгласно договора са собственост на концедента. Концесията е за период от 35 години с опция за удължаване на срока с 15 години. За изпълнение на концесионния договор Групата има право да извършва всички необходими пристанищни дейности и услуги и всички съпътстващи дейности във връзка с експлоатацията на пристанището.

Нематериални активи в процес на придобиване:

	30 септември 2020 BGN'000	31 декември 2019 BGN'000
Интернет сайтове	72	47
Общо	72	47

4. ИМОТИ, МАШИНИ И СЪОРЪЖЕНИЯ

	Земя	Сгради и конструкции	Машини, съоръжения оборудване	Транспортни и плавателни средства	Стопански инвентар и други	В процес на придобиване	Общо
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
2019 година							
Отчетна стойност							
Салдо към 1 януари 2019	20 202	60 378	24 310	442	10 390	12 771	128 493
Постъпили през периода	30	20	29		20	20 245	20 344
Трансфер към инвестиционни имоти	(122)	(5 965)				(1 705)	(7 792)
Трансфер		13 790	3 433	8	1 570	(18 801)	
Излезли през периода	(1 176)	(6)	(813)	(2)	(77)	(16)	(2 090)
Излезли при освобождаване от дъщерно дружество	(3 737)				(1)	(7 931)	(11 669)
Трансфер към материално запаси						(13)	(13)
Салдо към 31 декември 2019	15 197	68 217	26 959	448	11 902	4 550	127 273
Амортизация							
Салдо към 1 януари 2019		8 924	9 196	207	4 908		23 235
Начислена за периода		826	1 311	32	825		2 994
Отписана амортизация			(310)		(30)		(340)
Салдо към 31 декември 2019		9 750	10 197	239	5 703		25 889
Преносна стойност							
на 1 януари 2019	20 202	51 454	15 114	235	5 482	12 771	105 258
на 31 декември 2019	15 197	58 467	16 762	209	6 199	4 550	101 384
2020 година							
Отчетна стойност							
Салдо към 1 януари 2020	15 197	68 217	26 959	448	11 902	4 550	127 273
Постъпили през периода			112		20	5 647	5 779
Трансфер		1 871	975		99	(2 945)	
Трансфер към инвестиционни имоти						(194)	(194)
Излезли през периода		(1)	(79)		(3)	(3)	(86)
Салдо към 30 септември 2020	15 197	70 087	27 967	448	12 018	7 055	132 772
Амортизация							
Салдо към 1 януари 2020		9 750	10 197	239	5 703		25 889
Начислена за периода		716	1 012	24	667		2 419
			(79)				(79)
Салдо към 30 септември 2020		10 466	11 130	263	6 370		28 229
Преносна стойност							
на 1 януари 2020	15 197	58 467	16 762	209	6 199	4 550	101 384
на 30 септември 2020	15 197	59 621	16 837	185	5 648	7 055	104 543

Имоти, машини и съоръжения в процес на придобиване:	30 септември 2020 BGN'000	31 декември 2019 BGN'000
Сгради	4 347	1 874
Проектиране реконструкция на собствена сграда		53
Хотелски комплекси	2 068	2 068
Съоръжения и други	640	555
Общо	7 055	4 550

В състава на активите в процес на придобиване са включени платени аванси на обща стойност 298 хил. лв. (2019 г. – 770 хил. лв).

Обезпечения

Върху имоти, машини и съоръжения на Групата има **учредени ипотeki** оповестени в Приложение 36.

5. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

	Земи BGN'000	Сгради BGN'000	Съоръжения BGN'000	Общо BGN'000
Салдо към 1 януари 2019 година	<u>1 704</u>	<u>6 895</u>		<u>8 599</u>
Трансфер от имоти, машини и съоръжения в употреба	122	7 386		7 508
Трансфер от имоти, машини и съоръжения в процес на придобиване		203	81	284
Ефект от оценка до справедлива стойност при първоначално признаване	169	19		188
Оценка до справедлива стойност, отчетена в печалба		309		309
Оценка до справедлива стойност, отчетена в загуба		(117)		(117)
Излезли през периода		(106)		(106)
Салдо към 31 декември 2019 година	<u>1 995</u>	<u>14 589</u>	<u>81</u>	<u>16 665</u>
Трансфер от имоти, машини и съоръжения в употреба		194		194
Салдо към 30 септември 2020 година	<u>1 995</u>	<u>14 783</u>	<u>81</u>	<u>16 859</u>

Инвестиционните имоти представляват туристически и търговски обекти и прилежащите им терени, които Групата отдава по наем.

Договорите за наем на хотелите са дългосрочни, а за останалите обекти се предоговарят ежегодно.

Върху инвестиционни имоти на Групата има **учредени ипотeki** оповестени в Приложение 36.

6. ИНВЕСТИЦИИ ОТЧИТАНИ ПО МЕТОДА НА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

	30 септември 2020 BGN'000	% участие	31 декември 2019 BGN'000	% участие
Боровете I АД	3 733	45%	3 733	45%
Дял от резултата на Боровете I АД	(58)		(22)	
Общо	<u>3 675</u>		<u>3 711</u>	

7. РЕПУТАЦИЯ

	30 септември 2020 BGN'000	31 декември 2019 BGN'000
От придобиване на Аква Ерия ООД	690	690
Общо	<u>690</u>	<u>690</u>

8. ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

	30 септември 2020 BGN'000	31 декември 2019 BGN'000
Вземания по предоставени заеми	56	55
Обезценка на предоставени заеми	(1)	(1)
Общо	55	54

9. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

	30 септември 2020 BGN'000	31 декември 2019 BGN'000
Материали	538	1 199
Строителна продукция	142	178
Стоки	22	24
Незавършено строителство	9	9
Общо	711	1 410

10. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ

	30 септември 2020 BGN'000	31 декември 2019 BGN'000
Вземания по продажба на финансови инструменти	6 350	
Вземания от клиенти по продажби	2 199	1 767
Обезценка на несъбираеми вземания	(1 351)	(1 254)
	848	513
Предоставени заеми	116	1 769
Обезценка на несъбираеми вземания	(6)	(72)
	110	1 697
Данък добавена стойност за възстановяване	50	544
Предоставени аванси	463	364
Съдебни и присъдени вземания	134	128
Обезценка на несъбираеми вземания	(128)	(127)
Вземания от продажба на инвестиция		4 280
Обезценка на вземания от продажба на инвестиция		(171)
		4 109
Други	54	38
Обезценка на несъбираеми вземания	(8)	(8)
	46	30
Общо	7 873	7 258

Предоставените търговски заеми са в лева и евро и се олихвяват с фиксиран лихвен процент до 4 %. Срокът за погасяване на заемите и лихвите по тях е периода до 31.12.2020 г.

11. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

	30 септември 2020 BGN'000	31 декември 2019 BGN'000
Вземания по продажби	389	181
Обезценка на вземания по продажби	(42)	(39)
Предоставени аванси	4	1
Общо	351	143

12. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ЕКВИВАЛЕНТИ

	30 септември 2020 BGN'000	31 декември 2019 BGN'000
Парични средства	2 410	1 503
Общо	2 410	1 503

13. СОБСТВЕН КАПИТАЛ

Структурата на собствения капитал, отнасящ се до собствениците на дружеството - майка е както следва:

	30 септември 2020 BGN'000	31 декември 2019 BGN'000
Основен акционерен капитал	2 310	2 310
Преоценъчен резерв	1 512	1 512
Резерви	6 299	6 299
Резерв от актюерски печалби/загуби	71	71
Неразпределена печалба	20 422	23 919
Общо собствен капитал	30 614	34 111

Основен акционерен капитал

Регистрираният акционерен капитал на дружеството майка Свети Свети Константин и Елена холдинг АД е 2 310 хил. лв., разпределен в 2 309 561 броя поименни безналични акции с номинална стойност 1 (един) лев всяка от тях. Дружеството е публично и акциите му се търгуват на неофициален пазар на ценни книжа на Българска фондова борса – София АД.

Преоценъчни резерви

Преоценъчният резерв възлиза на 1 512 хил. лв. (2019 г. – 1 512 хил. лв.) е резултат от оценка на инвестиционни имоти до справедлива стойност.

Резерви

Резервите в размер 6 299 хил. лв. (2019 г. - 6 299 хил. лв.) се състоят от законови резерви (фонд Резервен) 1 773 хил. лв., формирани по реда на Търговския закон и допълнителни резерви – 4 526 хил. лв., формирани от разпределение на печалби.

Резерви от актюерски печалби и загуби

Резервите в размер 71 хил. лв. (2019 г. – 71 хил. лв.) се състоят от акумулирани преоценки на нетни пасиви по плановете с дефинирани доходи, произтичащи от актюерски печалби и загуби, признати в друг всеобхватен доход

Неразпределена печалба

Натрупаните печалби включват неразпределена печалба от минали отчетни периоди в размер на 23 919 хил. лв и загуба за текущата година в размер на 3 497 хил. лв.

Основна нетна печалба/загуба на акция

Основната нетна печалба на акция се изчислява, като се раздели печалбата или загубата, принадлежаща на притежателите на обикновени акции, на среднопретегления брой на обикновените акции в обръщение през годината.

	30 септември 2020	31 декември 2019
Средно претеглен брой на обикновени акции	2 309 561	2 309 561
Нетна печалба/загуба, принадлежаща на акционерите (BGN'000)	<u>(3 497)</u>	<u>748</u>
Основна нетна печалба/загуба на акция (BGN)	<u>(1,51)</u>	<u>0,32</u>

Нетната печалба на акция с намалена стойност е равна на основната нетна печалба на акция, тъй като дружеството не разполага с инструменти, които биха могли да се конвертират в акции.

14. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ОБЛИГАЦИОННИ ЗАЕМИ

	дългосрочна част BGN'000	краткосрочна част BGN'000	Общо BGN'000
Към 31 декември 2019			
Емисии облигации	8 693	3 322	12 015
Общо	<u>8 693</u>	<u>3 322</u>	<u>12 015</u>
Към 30 септември 2020			
Емисии облигации	11470	548	12 018
Общо	<u>11 470</u>	<u>548</u>	<u>12 018</u>

Групата е емитент по два облигационни заема. Облигациите са емитирани при условията на частно (непублично) предлагане, като право да записват облигации имат само поканени от емитента банки, пенсионни фондове, инвестиционни дружества, договорни фондове, застрахователни дружества, здравно-осигурителни дружества, професионални инвеститори.

Условията по първата емисия са следните:

ISIN код	BG2100007116
Размер на облигационния заем	5 000 000 (пет милиона) Евро
Валута на облигационния заем	ЕВРО
Брой корпоративни облигации	5 000 (пет хиляди) броя
Номинална стойност на 1 брой	1 000 (хиляда) Евро
Емисионна стойност на 1 брой	1 000 (хиляда) Евро
Дата на издаване	14 март 2011 г.
Вид на корпоративните облигации	обикновени, лихвоносни, безналични, поименни, свободно

Срочност	прехвърляеми, обезпечени 14 (четирнадесет) години
Изплащане на главницата	14.9.2012г., 14.9.2013г., 14.9.2014г., 14.9.2015г., 14.9.2016г., 14.9.2017г., 14.9.2018г., 14.9.2019г., 14.9.2021г., 14.9.2022г., 14.9.2023г., 14.9.2024г., 14.9.2025г.
Лихва	фиксиран лихвен процент в размер на 4,5 % на годишна база
Период на лихвено плащане	6 (шест) месеца вкл.
Обезпечение	Първа по ред договорна ипотека върху недвижим имот

На 14.03.2011 година емисията е регистрирана в Централен депозитар, под идентификационен номер, както следва:
Емисия поименни облигации: BG2100007116.

На 26.05.2020 г. е проведено общо събрание на облигационерите, на което са приети промени в условията на облигационен заем за удължаване срока на облигацията. Съгласно новите параметри през 2020 г. не се предвижда главнично плащане. Задължението за главница към 30.09.2020 г. в размер на 2 738 хил.евро е разсрочено на 5 /пет/ равни вноски както следва: от м. септември 2021 г до м. септември 2025 г. вкл. по 280 хил.евро
Задължението по облигационния заем е представено в отчета за финансовото състояние по падежи, както следва:

Текущи задължения с падеж 2021 година – 553 хил.лв, представляващо главница 548 хил.лв. и лихви в размер 5 хил.лв.

Нетекущи задължения с падеж 2022 – 2025 година – 2 190 хил.лв.

Условията по втората емисия са следните:

ISIN код	BG2100023113
Размер на облигационния заем	6 000 000 (шест милиона) Евро
Валута на облигационния заем	ЕВРО
Брой корпоративни облигации	6 000 (шест хиляди) броя
Номинална стойност на 1 брой	1 000 (хиляда) Евро
Емисионна стойност на 1 брой	1 000 (хиляда) Евро
Дата на издаване	15 декември 2011г.
Дата на промяна в параметрите	23 април 2020 г.
Вид на корпоративните облигации	обикновени, лихвоносни, безналични, свободно прехвърляеми, обезпечени
Срочност	14 (четирнадесет) години
Изплащане на главницата	15.12.2016г., 15.12.2017г., 15.12.2018г., 15.12.2021г., 15.12.2022г., 15.12.2023г., 15.12.2024г., 15.12.2025г.,
Лихва	4,5 % на годишна база
Период на лихвено плащане	6 (шест) месеца с падеж на 15-то число на месеците юни и декември в период от м.юни 2012 г. до м. декември 2025 г. вкл.
Обезпечение	земя и сграда, оповестени

На 15.12.2011 година емисията е регистрирана в Централен депозитар, под идентификационен номер, както следва:
Емисия поименни облигации: BG2100023113.

На 23.04.2020 г. е проведено общо събрание на облигационерите, на което са приети промени в условията на облигационен заем за удължаване срока на облигацията. Съгласно новите параметри през 2019 г. и 2020 г. не се предвижда главнично плащане. Задължението за главница към 31.12.2019 г. в размер на 4 750 хил.евро е разсрочено на 5 /пет/ равни вноски както следва: от м. декември 2021 г до м. декември 2025 г. вкл. по 950 хил.евро.

Задължението по облигационния заем е представено в отчета за финансовото състояние по падежи, както следва:

Текущи задължения с падеж 2020 година:

Отчетна стойност	122 хил.лв
Неамортизирани разходи по заема	(1) хил.лв
Преносна стойност	121 хил.лв. , представляващо лихви за текущия период

Нетекущи задължения с падеж 2021 - 2025 година:

Отчетна стойност	9 290 хил.лв
Неамортизирани разходи по заема	(10) хил.лв
Преносна стойност	9 280 хил.лв

15. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ПОЛУЧЕНИ ЗАЕМИ

	дългосрочна част BGN'000	краткосрочна част BGN'000	Общо BGN'000
Към 31 декември 2019			
Банкови заеми	45 107	5 251	50 358
Търговски заеми		510	510
Общо	45 107	5 761	50 868
Към 30 септември 2020			
Банкови заеми	47 263	2 954	50 217
Търговски заеми		1 190	1 190
Общо	47 263	4 144	51 407

Групата е получила инвестиционни банкови заеми в лева и евро при лихвена ставка не по-малко от 3 %. Срокът за погасяване на дългосрочните заеми е в периода до декември 2029 г.

Получените краткосрочни търговски заеми са в лева и евро и се олихвяват по фиксиран лихвен процент от 4% до 7%.

Срокът за погасяване на заемите и лихвите по тях е в периода до 31.12.2020 г.

16. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ

По договори за финансов лизинг Групата наема три автомобила, две машини и моторна лодка. Нетната преносна стойност на тези активи размер на 216 хил. лв. е включена в състава на имоти, машини съоръжения.

Оставащите срокове и сегашната стойност на минималните лизингови вноски съгласно договорите са както следва:

	30 септември 2020 BGN'000	31 декември 2019 BGN'000
Минимални лизингови вноски по периоди:		
До 1 година	35	51
От 2 до 5 години	88	78
Общо:	123	129
Очаквана сума на лихвата	(3)	(6)
Сегашна стойност на минималните лизингови вноски	120	123
От тях:		
Текущи	32	45
Нетекущи	88	78

17. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ – НЕТЕКУЩИ

	30 септември 2020 BGN'000	31 декември 2019 BGN'000
Пасиви по договори с клиенти	1 256	1 256
Задължения по доставки	2	2
Общо	1 258	1 258

18. НЕТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

	30 септември 2020 BGN'000	31 декември 2019 BGN'000
Задължения по получени заеми	19 277	17 195
Общо	19 277	17 195

Групата е получател по търговски заеми в лева, които се олихвяват по фиксиран лихвен процент до 4 %. Срокът му на погасяване е юни 2024 г.

19. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ПЛАНОВЕ ЗА ДЕФИНИРАНИ ДОХОДИ

Дългосрочните задължения към персонала включват сегашната стойност на задължението на дружеството за изплащане на обезщетения на наетия персонал към 31.12.2019 година при настъпване на пенсионна възраст.

20. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ЛИХВИ ПО ЗАЕМИ

	30 септември 2020 BGN'000	31 декември 2019 BGN'000
Лихви по банкови заеми	741	37
Лихви по търговски заеми	222	189
Лихви по облигационни заеми	126	55
Общо	1 089	281

21. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ – ТЕКУЩИ

	30 септември 2020 BGN'000	31 декември 2019 BGN'000
Пасиви по договори с клиенти	5 806	2 323
Задължения за доставки	3 956	3 339
Данъчни задължения	801	552
Получени гаранции	229	62
Задължения по финансов лизинг-текуща част	32	45
Други задължения	73	33
Общо	10 897	6 354

Пасиви по договори с клиенти са предплатени суми за покупка на недвижими имоти, апартаменти, предплатени суми за туристически услуги, за балнеологични и СПА услуги, за наеми и за ползване на инфраструктурата.

Данъчните задължения са начислените за текущ период местни данъци и такси, текущи ДДС и ДДФЛ и корпоративен данък.

22. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

	30 септември 2020 BGN'000	31 декември 2019 BGN'000
Задължени по получени заеми	770	750
Задължения по доставки	695	938
Пасиви по договори с клиенти	29	
Гаранции	7	7
Общо	1 501	1 695

Получените краткосрочни търговски заеми са в лева и се олихвяват по фиксиран лихвен процент до 4 %. Срокът за погасяване е до юли 2021 г.

23. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

	30 септември 2020 BGN'000	31 декември 2019 BGN'000
Задължения за заплати	460	349
Задължения за социално и здравно осигуряване	186	140
Неизползвани отпуски	44	160
Социални осигуровки върху отпуските	7	26
Общо	697	675

24. ПРИХОДИ ОТ ПРОДАЖБИ

	2020 BGN'000	2019 BGN'000
Приходи от продажба на пакетни туристически услуги	8 387	15 525
Приходи от други продажби, съпътстващи туристическата дейност	2 264	3 974
Приходи от продажба на други услуги	538	799
Наемни приходи от инвестиционни имоти	444	598
Експлоатация на плажове	156	312
Приходи от продажба на пристанищни услуги	110	109
Приходи от строителни дейности	13	406
Общо	11 912	21 723

Приходи от други продажби, съпътстващи туристическата дейност:

	2020	2019
	BGN'000	BGN'000
Услуги във водна и термална зона, СПА и фитнес	1 512	2 617
Продажба на стоки в ресторанти и барове	751	1 353
Други	1	4
Общо	2 264	3 974

Приходи от продажба на други услуги по видове:

	2020	2019
	BGN'000	BGN'000
Предоставяне на имущество и площи под наем	267	282
Технически и административни услуги	154	168
Предоставяне и обслужване на инфраструктура	63	84
Рекламни услуги	52	162
Консултантски услуги		103
Други	2	
Общо	538	799

Пристанищните услуги включват:

	2020	2019
	BGN'000	BGN'000
Предоставяне на временни обекти за експлоатация	63	47
Пристанищна такса	47	62
Общо	110	109

25. ДРУГИ ДОХОДИ

	2020	2019
	BGN'000	BGN'000
Получени неустийки и обещетения	306	3
Предоставено право на строеж	209	
Компенсации по мерки за насърчаване на заетостта	130	
Приходи от експлоатация на паркинг	40	
Приходи от застрахователни обезщетения	20	26
Признати активи	3	
Приходи от продажба на материали	1	267
Приходи от продажба на имоти, машини и съоръжения и инвестиционни имоти		16
Неамортизирана стойност на продадените имоти, машини и съоръжения и инвестиционни имоти		(3)
Печалба/загуба от продажба на имоти, машини и съоръжения и инвестиционни имоти		13
Приходи от продажба на нетекущи активи държани за продажба		2 549
Балансова стойност на нетекущи активи държани за продажба		(1 604)
Печалба от продажба на нетекущи активи държани за продажба		945
Обратно проявление на обезценки		126
Приходи от излишъци на материали		4
Други	79	28
Общо	788	1 412

26. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ

	2020 BGN'000	2019 BGN'000
Хранителни продукти и напитки	1 114	2 450
Електроенергия	859	1 247
Резервни части, инструменти, малотрайни активи	664	457
Консумативи	282	364
Вода	180	310
Природен газ	83	136
Материали за текуща поддръжка	71	140
Работно облекло	27	46
Горива и смазочни материали	17	28
Канцеларски материали	15	27
Рекламни материали	9	16
Други	1	11
Общо	3 322	5 232

27. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

	2020 BGN'000	2019 BGN'000
Консултантски, правни и други услуги	920	198
Комисионни	465	437
Абонаментни услуги	323	600
Поддръжка и текущи ремонти на активи	279	456
Разходи по експлоатация на плажове	251	220
Реклама	210	351
Транспортни услуги	134	261
Изхранване гости	128	
Хигиенна поддръжка	124	192
Разходи по поддръжка на инфраструктура, жилищни комплекси, реклама	115	102
Концесионна такса	106	229
Наеми	84	198
Застраховки	83	88
Съобщения и комуникации	77	70
Такси за обслужване на текущи сметки в банки	61	79
Нотариални такси, техническо и административно обслужване	45	152
Охрана	34	73
Анимационни програми	33	131
Строително монтажни работи	11	45
Право на ползване на акватория	4	4
Проектантски услуги		25
Други	103	150
Общо	3 590	4 061

28. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

	2020 BGN'000	2019 BGN'000
Заплати на персонала (без управленския)	2 920	5 118
Възнаграждения на управленския персонал	256	258
Социални и здравни осигуровки върху заплати и възнаграждения	573	974
Социални разходи свързани с персонала	135	218
Обезщетения при пенсиониране – начислени (освободени)	13	
Неизползвани отпуски – начислени (освободени)	(106)	(83)
Начислени суми за осигуровки за неизползвани отпуски	(20)	(15)
Общо	3 771	6 470

29. ДРУГИ ОПЕРАТИВНИ РАЗХОДИ

	2020 BGN'000	2019 BGN'000
Местни данъци и такси	431	500
Обезценка на вземания – начислени/възстановени	185	
Дарения, представителни разходи	79	28
Разходи за глоби и неустойки	17	23
Командировки	8	19
Отписани вземания	7	
Корекция на данъчен кредит по ЗДДС и непризнат данъчен кредит	4	3
Брак и ликвидация на материални активи	1	106
Данък върху разходите	1	1
Други	20	13
Общо	753	693

30. ИЗМЕНЕНИЕ НА ЗАПАСИТЕ ОТ ПРОДУКЦИЯ И НЕЗАВЪРШЕНО ПРОИЗВОДСТВО

	2020 BGN'000	2019 BGN'000
Изменение на запасите от продукция	36	404
Общо	36	404

31. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ

	2020 BGN'000	2019 BGN'000
Приходи от операции с финансови инструменти	269	
Приходи от лихви по заеми	52	69
Приходи от операции с инвестиции	2	
Други финансови приходи		2
Общо	323	71

32. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

	2020 BGN'000	2019 BGN'000
Разходи за лихви по заеми	1 735	1 683
Разходи за лихви по облигации	405	432
Разходи за такси по банков заеми	102	99
Разходи по валутни операции	2	7
Разходи за лихви по лизинг	4	5
Разходи по операции с инвестиции		3
Други финансови разходи	2	2
Общо	2 250	2 231

33. ОТСРОЧЕНИ ДАЊЦИ ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА

Отсрочени данъчни активи и пасиви

	30.09.2020		Изменение за сметка на печалби и загуби 2020	Изменение за сметка на друг сметка на друг всеобхватен доход 2020	31.12.2019	
	Временна разлика	Данък			Временна разлика	Данък
Активи по отсрочени данъци						
Непризнати разходи за лихви	(3 811)	380			(3 811)	380
Загуби за пренасяне	(738)	74			(738)	74
Имоти, машини съоръжения	(25)	2			(25)	2
Обезценка на вземания	(1 536)	154	(14)		(1 672)	168
Начисления за персонал	(212)	21			(212)	21
Провизии за пенсиониране	(197)	20			(197)	20
Общо	(6 519))	651	(14)		(6 655)	665
	30.09.2020		Изменение за сметка на печалби и загуби 2020	Изменение за сметка на друг сметка на друг всеобхватен доход 2020	31.12.2019	
	Временна разлика	Данък			Временна разлика	Данък
Пасиви по отсрочени данъци						
Имоти, машини съоръжения	2 957	(297)			2 957	(297)
Инвестиционни имоти, в т.ч.	3 760	(375)			3 760	(375)
Преоценъчен резерв	1 678	(168)			1 678	(168)
Общо	6 717	(672)			6 717	(672)

Осъществени са следните сделки:

Доставки от свързани лица	2020	2019
	BGN '000	BGN '000
Предприятия под общ контрол	147	100
Крайно предприятие майка		19
Общо	147	119
Видове доставки от свързани лица	2020	2019
	BGN '000	BGN '000
Покупка на услуги	139	64
Покупка на активи	8	55
Общо	147	119
Продажби на свързани лица	2020	2019
	BGN '000	BGN '000
Предприятия под общ контрол	152	187
Крайно предприятие майка	7	34
Общо	159	221
Видове продажби на свързани лица	2020	2019
	BGN '000	BGN '000
Продажба на ДА		27
Продажба на услуги	159	194
Общо	159	221
Получени заеми	2020	2019
	BGN '000	BGN '000
Крайно предприятие майка	1 713	6 583
Предприятия под общ контрол		500
Разходи за лихви	527	559
Общо	2 240	7 647

Възнаграждения на ключовия управленски персонал

Съставът на ключовия управленски персонал е оповестен в Приложение 1.2. През отчетния период са начислени възнаграждения на ключовия управленски персонал на дружеството – майка и на управителите на дъщерните дружества в размер на 256 хил. лв. (2019 г.- 258 хил. лв).

Разчетите със свързани лица са оповестени в Приложения 8, 11, 18 и 22.

35. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си дейност Групата може да бъде изложена на различни финансови рискове най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск) кредитен риск ликвиден риск и риск на лихвено-обвързаните парични потоци. Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите на прогнозиране на финансови пазари и за постигане на минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти които биха могли да се отразят върху финансовите резултати и състояние на Групата. Текущо финансовите рискове се идентифицират измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми въведени, за да се определят адекватни цени на услугите предоставяни от Групата, да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на извършваните от нея инвестиции и формите на поддържане на свободните ликвидни средства без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

По-долу са описани различните видове рискове на които е изложена Групата при осъществяване на търговските ѝ операции както и възприетият подход при управлението на тези рискове.

Валутен риск

Групата не е изложена на валутен риск, защото основно нейните операции и сделки са деноминирани в български лева и/или евро, доколкото последното е с фиксиран курс спрямо лева по закон.

Ценови риск

Групата е изложена на финансови рискове, поради промените в цените на строителните и туристическите услуги и наемите, но очакванията на ръководството са цените на пазара да се стабилизират. Ръководството редовно извършва преразглеждане на цените, преценявайки необходимостта от активно управление на финансовия риск. Ценовата политика е функция от три основни фактора – структура на разходите, цени на конкуренти и покупателна възможност на потребителите. За минимизиране на тяхното влияние Групата прилага основно подход на оптимизиране на разходите и гъвкава маркетингова и ценова политика.

Кредитен риск

Кредитният риск е основно рискът, при който клиентите и другите контрагенти на Групата няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми по заеми, търговски и други вземания.

Основните финансови активи на Групата, носители на кредитен риск са парични средства в банкови сметки (текущи депозити), вземания по предоставени заеми, вземания от клиенти и други краткосрочни вземания.

За ограничаване на кредитния риск по текущи и срочни депозити в банки, Групата е възприела политика да разпределя и инвестира свободните си парични средства в различни финансови институции в България, с висока репутация и доказан стабилитет.

Групата не предоставя кредитни периоди на клиентите си. Голяма част от туристическите услуги и наемите се предплащат, а продажбите на жилища са по предварителни договори с уговорени схеми на плащане. Независимо, че е налице известна концентрация на кредитен риск, той е минимизиран чрез подбор на търговските партньори, текущ контрол на събираемостта на вземанията и договаряне на предпазни клаузи в търговските взаимоотношения. Финансово – счетоводният отдел извършва ежедневен преглед, равнение и анализ на несъбраните вземания, както и получените постъпления.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация Групата да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж. Прилага се консервативна политика по управление на ликвидността чрез която постоянно се поддържа оптимален ликвиден запас парични средства добра способност на финансиране на стопанската си дейност. Групата генерира и разполага с достатъчно собствени оборотни средства. Текущо матуритетът и своевременното осъществяване на плащанията се следи от финансовия отдел като се поддържа ежедневна информация за наличните парични средства и предстоящите плащания. За свободните средства се обмисля краткосрочно инвестиране при най-добри лихвени равнища.

Риск на лихвено-обвързаните паричните потоци

Като цяло Групата има значителна част лихвоносни активи, изразяващи се в предоставени заеми. Наличностите по безсрочни депозити в банкови сметки се олихвяват на база на официално обявените фиксирани лихвени нива от съответната банка и приходите от тях са несъществени по размер. Лихвени нива по този тип депозити не са директно обвързани с пазарни лихвени индекси но същевременно могат да бъдат едностранно променени от банката-контрагент в следствие на промените на пазара. Поради това тези депозити са третираны като финансови активи с променлив лихвен процент. Групата счита, че паричните потоци в голяма степен са независими от краткосрочни промени в пазарните лихвени равнища, тъй като неговите лихвени финансови активи са договорени основно при фиксиран лихвен процент. Същевременно привлечените средства от Групата под форма на краткосрочни и дългосрочни заеми са обичайно с променлив лихвен процент. Това обстоятелство поставят частично паричните потоци на Групата в зависимост от лихвения риск. Покриването на този риск се постига чрез:

- оптимизиране на източниците и структурата на кредитни ресурси за постигане на относително по-ниска цена на привлечените средства; и
- комбинирана структура на самите лихвени проценти по кредитите, която съдържа два компонента – постоянен и променлив лихвен процент.

Ръководството на Групата текущо наблюдава и анализира нейната експозиция спрямо промените в лихвените равнища. Симулират се различни сценарии на рефинансиране, подновяване на съществуващи позиции и алтернативно финансиране. На база тези сценарии се измерва и ефекта върху финансовия резултат и собствения капитал при промяна на лихвения процент.

Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала Групата цели да създава и поддържа възможности то да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвръщаемост на инвестираните средства на собственика и стопански ползи на другите заинтересовани лица от и участници в нейния бизнес.

Групата текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала си. Характерното за нея е че тя финансира дейността си основно от собствените си генерирани печалби, както и чрез дългов капитал.

Справедлива стойност

Справедливата стойност най-общо представлява цената, за която един актив може да бъде разменен или едно задължение да бъде изплатено в обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценяване. Политиката на Групата е да оповестява във финансовите си отчети справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, които не са представени по справедлива стойност в отчета за финансовото състояние, и за които съществуват котировки на пазарни цени и/или достатъчно надеждни източници на информация за прилагане на други алтернативни оценъчни методи.

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба. В повечето случаи, обаче, особено по отношение на търговските вземания и задължения, и депозитите, Групата очаква да реализира тези финансови активи и пасиви чрез тяхното цялостно обратно изплащане или респ. погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната амортизируема стойност.

Също така голямата част от финансовите активи и пасиви са или краткосрочни по своята същност (търговски вземания и задължения), или са отразени в отчета за финансовото състояние по пазарна стойност (предоставени банкови депозити), поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на отчетната им стойност.

Доколкото все още не съществува достатъчно пазарен опит, стабилност и ликвидност за покупки и продажби на някои от притежаваните от Групата финансови активи и пасиви, за тях няма достатъчно и надеждни котировки на пазарни цени.

Ръководството на Групата счита, че при съществуващите обстоятелства представените в отчета за финансовото състояние оценки на активите и пасивите са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност и са близко до тяхната справедлива стойност, в зависимост от техният характер и матуритет.

36. УСЛОВНИ АНГАЖИМЕНТИ

Гаранции и обезпечения

Предоставени обезпечения

За обезпечаване на банкови кредити, облигационни заеми и банкови гаранции, от Групата са предоставени обезпечения върху собствени нетекущи активи, класифицирани като имоти, машини, съоръжения и оборудване с преносна стойност както следва:

- земи - 5 191 хил. лв.
- сгради - 51 089 хил. лв.

За обезпечаване на банкови кредити, от Групата са учредени следните обезпечения върху собствени нетекущи активи, класифицирани като инвестиционни имоти с преносна стойност както следва:

- земи - 963 хил. лв.
- сгради - 8 887 хил. лв.

За обезпечаване на банкови кредити, от Групата са учредени първи по ред залог по ЗОЗ както следва:

- на цялото търговско предприятие Карачи ЕАД
- дълготрайни материални активи
- на вземания по разплащателни сметки

Във връзка с договор за концесия на яхтено пристанище Балчик, дъщерното дружество е предоставило банкова гаранция на Община Балчик на стойност 50 хил. лв., със срок на валидност до 31.12.2020 година.

Групата е предоставила записи на заповед за обезпечаване на договорите за финансов лизинг.

Групата е предоставила записи на заповед за обезпечаване на договорите за финансов лизинг.

Съдебни спорове

Към 30.09.2020 г. Групата няма неприключили съдебни, административни или арбитражни производства, касаещи задължения или вземания, които да повлияят съществено върху финансовото ѝ състояние, респективно върху входящите или изходящите ѝ парични потоци.

37. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД И ДЕЙСТВИТЕЛНИ И ПОТЕНЦИАЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ НА COVID- 19

Не са възникнали коригиращи събития или значителни некоригиращи събития между дата на консолидирания финансов отчет и датата на оторизирането му за представяне, с изключение на следното некоригиращо събитие:

В края на 2019 г. се появиха новини от Китай за COVID – 19 (Коронавирус) – нов вирус, непознат до този момент на Световната здравна организация. През първите месеци на 2020 г. вирусът се разпространи в световен мащаб и отрицателното му въздействие набра невиждана до сега скорост.

На 11.03.2020 г. Световната Здравна организация обяви пандемия от корона вирус (Covid -19), а на 13.03.2020 г. по искане на правителството Народното събрание обяви извънредно положение в България.

Ръководството на дружествата в групата внимателно анализира потенциалните ефекти от пандемията и предприема мерки за смекчаване на негативните последици за финансовото състояние и икономическите резултати на дружеството:

- преразглеждане на бизнес плановете и разработване на стратегии за дейността при различни сценарии за туристопотока през летен сезон 2020
- комуникация с банките кредитори и анализ на възможностите за преразглеждане на погасителните планове по банкови кредити;
- анализ на възможностите за кандидатстване по компенсационни програми, предложена в Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13.03.2020 г.
- ангажираност за осигуряване на безопасна и чиста среда за персонала и гостите на комплекса въз основа на препоръките на органите на общественото здравеопазване, медицинските специалисти и правителството.

Ръководството счита, че дружеството ще има възможност да обезпечи достатъчен ликвиден ресурс за посрещане на задълженията си чрез намаляване на разходите, гратисни периоди по банкови кредити и др.